

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato:
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2010-702-0142
Dok.: DBJ40362

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste m.v.) (L 136)

1. Høring

Et udkast til lovforslag blev den 22. februar 2010 sendt i høring med frist den 19. marts 2010 hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Det Centrale Handicapråd, DI, Fagligt Fælles Forbund, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Håndværksrådet, KL, Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede, Landsorganisationen i Danmark, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Ældre Sagen.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Regioner, DI, Fagligt Fælles Forbund, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Håndværksrådet, KL, Landsorganisationen i Danmark og Patientforsikringen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Høringssvarene er den 12. april 2010 sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering. Justitsministeriet orienterede samtidig udvalget om, at der i lyset af høringssvarene efter Justitsministeriets opfattelse var behov for mere indgående overvejelser om lovforslagets nærmere udformning. Fremsættelsen af lovforslaget blev på den baggrund udskudt til indeværende samling.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Generelt

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Advokatrådet, Forbrugerrådet og Håndværksrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Dansk Arbejdsgiverforening kan generelt støtte forslaget's målsætning om at skabe ensartede regler om erstatningernes beregning og størrelse i sager, hvor skaden sker på arbejdet, og i sager, hvor skaden sker i fritiden.

Dansk Byggeri og **DI** henholder sig i det hele til høringssvaret fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Forsikring & Pension støtter forslaget's målsætning om at sikre, at en person, som kommer ud for en arbejdsskade, ikke har ringere mulighed for at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når der er en ansvarlig skadevolder, end en person, der pådrager sig en tilsvarende skade i sin fritid. Organisationen peger på, at et tilsvarende formål lå bag den revision af erstatningsansvarsloven, der trådte i kraft i 2002, og som indførte de nu-gældende regler på området.

Landsorganisationen i Danmark anbefaler, at den foreslåede lovændring gennemføres, idet den imødegår det konkrete problem, som Højesterets domme af 18. november 2009 har efterladt.

Fagligt Fælles Forbund hilser Justitsministeriets tiltag til en revision af erstatningsansvarslovens § 2 velkommen og anfører, at forslaget vil medføre en forbedring af de arbejdsskadedes retsstilling.

3. Indholdsmæssige bemærkninger

Dansk Arbejdsgiverforening udtrykker bekymring for, at lovforslaget vil føre til, at en skadevolder i en sag, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, ikke har samme muligheder for at afgrænse den periode, hvor skadelidte kan kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som en skadevolder i en sag, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven. Foreningen peger i den forbindelse på, at der i givet fald ikke opnås en ensartet retsstilling, men derimod en bedre retsstilling for skadelidte, som kommer til skade på deres arbejde.

Forsikring & Pension anfører bl.a., at forslaget tilsyneladende vil medføre, at skadevoldere i sager, som er omfattet af både erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven, ikke vil have samme muligheder for at afgrænse den periode, hvori en skadelidt kan kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som skadevoldere i sager, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven. Organisationen uddyber synspunktet i sit supplerende høringssvar og fremkommer med en række forslag til, hvordan det kan undgås, at lovforslaget i visse tilfælde kan få den konsekvens, at skadelidte i arbejdsskadesager opnår en bedre retsstilling end skadelidte i de sager, som kun er omfattet af erstatningsansvarsloven. Organisationen peger endvidere på en række praktiske problemer, som forslaget kan give anledning til, herunder spørgsmålet om, hvilken betydning det skal have, at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven beskattes, mens dette ikke er tilfældet for så vidt angår erstatning for midlertidigt erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven.

Landsorganisationen i Danmark finder, at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., bør omformuleres således, at det af lovteksten klart fremgår, at kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke afskæres *alene* på grundlag af en midlertidig afgørelse om erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

Fagligt Fælles Forbund tilslutter sig bemærkningerne fra Landsorganisationen i Danmark og anfører endvidere, at forbundet er af den opfattelse, at lovforslaget ikke fuldt ud opnår det ønskede resultat. Forbundet peger i den forbindelse bl.a. på, at en skadelidt, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, fortsat risikerer, at udbetalingen af erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste først sker, når der foreligger en afgørelse om erhvervsevnetabet efter arbejdsskadesikringsloven. Forbundet fremkommer i tilknytning hertil med en række forslag, der har til formål at sikre,

at en skadelidt i de nævnte tilfælde ikke udsættes for en likviditetsmæssig belastning, men på den anden side heller ikke opnår en overkompensati-
on.

Det fremsatte lovforslag indeholder et forslag til nyaffattelse af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, hvorefter erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen, eller indtil det tidspunkt, hvor skadelidte har lidt et varigt erhvervsevnetab på 15 pct. eller mere.

Af lovforslagets bemærkninger til den foreslåede bestemmelse fremgår bl.a., at ændringen navnlig indebærer, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 3, ikke i sig selv kan afskære retten til fortsat erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Det fremgår endvidere, at det som hidtil er formålet med bestemmelsen, at der ved erstatningsdækningen ikke opstår »huller« mellem erstatningsposterne tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne. F.eks. kan skadevolder eller dennes forsikringsselskab – på samme måde som efter gældende ret – ikke stoppe en udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under henvisning til, at Arbejdsskadestyrelsens vurdering af skadelidtes erhvervsevnetab i form af en udtalelse efter erstatningsansvarslovens § 10 eller en afgørelse i henhold til arbejdsskadesikringslovens §§ 17 og 17 a afventes. Skadevolder eller dennes forsikringsselskab kan derimod alene stoppe udbetalingen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, hvis og når der foreligger det fornødne grundlag for at fastslå, at skæringstidspunktet efter § 2, stk. 1, er indtrådt.

Fastsættelsen af det tidspunkt, hvor skadelidte har lidt et varigt erhvervsevnetab på mindst 15 pct., og hvor det således står klart, at skadelidte ikke kommer til at arbejde igen i væsentligt samme omfang som tidligere, afhænger som hidtil af en konkret vurdering af sagens omstændigheder.

Denne vurdering, der endeligt henhører under domstolene, kan foretages af Arbejdsskadestyrelsen i form af en (midlertidig eller endelig) udtalelse efter lovens § 10, jf. herved den foreslåede ændring af denne bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil, eller i form af en afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven om skadelidtes endelige erhvervsevnetab. Vurderingen kan herudover foretages af skadevolder eller dennes forsikringsselskab under forudsætning af, at der udøves et rimeligt skøn på forsvarligt grundlag over erhvervsevnetabet, og at der udbe-

tales erstatning for erhvervsevnetabet i forhold hertil, jf. herved afsnit 2.4.1 og 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det forhold, at en sag også er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, vil således også efter den foreslåede bestemmelse være uden betydning for skadevolders adgang til at foretage en vurdering af, hvornår skærings-tidspunktet er indtrådt. Dette svarer i øvrigt til gældende ret, jf. herved afsnit 2.4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

De foreslåede ændringer af erstatningsansvarslovens §§ 2 og 16 samt arbejdsskadesikringslovens § 29 har samlet set til formål at sikre, at skadelidte bliver kompenseret fuldt ud for sin tabte arbejdsfortjeneste, men samtidig ikke bliver overkompenseret. Der henvises herved til bemærkningerne til de pågældende bestemmelser og afsnit 3.2 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For så vidt angår spørgsmålet om lovforslagets skattemæssige implikationer henvises til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at skadelidte i tilfælde, hvor vedkommende har fået udbetalt for meget i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, vil kunne få sin skatteansættelse ændret inden for gældende frist- og forældelsesregler i skatteforvaltningsloven.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Dansk Arbejdsgiverforening ønsker en økonomisk konsekvensberegning for arbejdsgiverne af lovforslaget.

KL og **Danske Regioner** anfører bl.a., at foreningerne forudsætter, at der foretages en vurdering og beregning af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, og at kommunerne og regionerne kompenseres for eventuelle merudgifter som følge af lovændringen i overensstemmelse med gældende principper og aftaler vedrørende Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT).

Patientforsikringen anfører bl.a., at lovændringen vil medføre betydelige yderligere erstatningsudgifter dels for regionerne, dels for Indenrigs-

og Sundhedsministeriet (i de tilfælde, hvor der er tale om en lægemiddel-skade).

Som det fremgår af afsnit 4 og 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil forslaget ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser hverken for det offentlige eller for erhvervslivet.

Der er alene tale om, at lovforslaget efter omstændighederne kan have afledte økonomiske konsekvenser for det offentlige og for erhvervslivet i sager, hvor det offentlige eller en erhvervsdrivende er erstatningsansvarlig for en forvoldt personskade. De afledte økonomiske konsekvenser vurderes samlet set at være begrænsede.

Hertil kommer, at forslaget ikke tilsigter nogen ændring i erstatningsniveauet som sådan. Det var ved affattelsen af erstatningsansvarslovens nugældende regler om retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste således forudsat, at reglerne ville sikre, at det tidspunkt, fra hvilket skadelidte ikke længere har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, i alle tilfælde ville blive fastlagt ud fra samme objektive kriterier (det vil sige ud fra en vurdering af skadelidtes (eventuelle) varige erhvervsevnetab). Lovforslaget har alene til formål at rette op på, at denne forudsætning, som anført af Højesteret i dommene af 18. november 2009, har vist sig ikke at være rigtig. Lovforslaget tilsigter således blot – i overensstemmelse med de oprindelige intentioner bag ændringen af erstatningsansvarsloven i 2001 – at sikre, at skæringstidspunktet mellem krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for tab af erhvervsevne fastlægges ud fra samme objektive kriterier, uanset om skadevolderen har forvoldt skaden i skadelidtes fritid, eller mens skadelidte udførte sit arbejde, jf. herved afsnit 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes endvidere, at spørgsmålet om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige efterfølgende har været genstand for drøftelser med KL og Danske Regioner. Det er i den forbindelse aftalt, at der bl.a. i lyset af lovforslagets formål ikke er grundlag for kompensation i henhold til DUT-princippet.

5. Lovforslagets udformning

Det fremsatte lovforslag er i forhold til det udkast til lovforslag, der blev sendt i høring, ændret på en række punkter. Disse ændringer har samlet set navnlig til formål at sikre, at skadelidte bliver kompenseret fuldt ud

for sin tabte arbejdsfortjeneste, men samtidig ikke bliver overkompenseret.

Med det fremsatte lovforslag lægges der bl.a. op til en nyaffattelse af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, om skæringstidspunktet mellem krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og krav på erstatning for erhvervsevnetab. Der lægges endvidere op til at ændre lovens § 10 om arbejdsskadestyrelsens udtalelser om erhvervsevnetab og lovens § 16 om a conto udbetalinger af erstatningsbeløb.

Desuden foreslås arbejdsskadesikringslovens §§ 29 og 77 ændret. Den foreslåede ændring af § 29 vedrører den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes forsikringsselskabs mulighed for under visse omstændigheder at få godtgjort udbetalte erstatningsbeløb af arbejdsskadesikringssystemet. Den foreslåede ændring af § 77 har til formål at sikre, at en midlertidig erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven ikke bevirker, at skadelidtes krav på erstatning for varigt erhvervsevnetab efter erstatningsansvarsloven nedsættes.